Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

3 päivänä joulukuuta 2015 *

Ennakkoratkaisupyyntö — Direktiivi 2004/39/EY — 4 artiklan 1 kohta ja 19 artiklan 4, 5 ja 9 kohta — Rahoitusvälineiden markkinat — Käsite ”sijoituspalvelu ja -toiminta” — Säännökset, joilla varmistetaan sijoittajansuoja — Menettelytapavelvoitteet tarjottaessa sijoituspalveluja asiakkaille — Velvollisuus arvioida tarjottavan palvelun soveltuvuutta tai asianmukaisuutta — Kyseisen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä aiheutuvat sopimusoikeudelliset seuraukset — Kulutusluottosopimus — Valuuttamääräinen laina — Lainan asettaminen käytettäväksi ja lainan takaisinmaksu kansallisessa rahayksikössä — Vaihtokurssia koskevat lausekkeet

Asiassa C-312/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Ráckevei járásbíróság (Ráckeven tuomioistuin, Unkari) on esittänyt 27.5.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 1.7.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Banif Plus Bank Zrt.

vastaan

Márton Lantos ja

Mártonné Lantos,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: kolmannen jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen, joka hoitaa neljännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit F. Biltgen, J. Malenovský, A. Prechal (esittelevä tuomari) ja K. Jürimäe,

julkisasiamies: N. Jääskinen,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Márton ja Mártonné Lantos, edustajanaan ügyvéd I. Kriston,

— Unkarin hallitus, asiamiehinään M. Z. Fehér ja G. Szima,

— Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja A. Lippstreu,

* Oikeudenkäyntikieli: unkari.

— Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään M. Holt, avustajanaan barrister B. Kennelly,

— Euroopan komissio, asiamiehinään I. Rogalski ja A. Tokár,

kuultuaan julkisasiamiehen 17.9.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta 21.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY (EUVL L 145, s. 1) 4 artiklan 1 kohdan ja 19 artiklan 4, 5 ja 9 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Banif Plus Bank Zrt. (jäljempänä Banif Plus Bank) sekä Márton ja Mártonné Lantos (jäljempänä yhdessä Lantosin puolisot) ja jossa on kyse valuuttamääräisestä kulutusluotosta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 93/13/ETY

3 Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (EYVL L 95, s. 29) 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Sopimusehtoa, josta ei ole erikseen neuvoteltu, pidetään kohtuuttomana, jos se hyvän tavan vastaisesti aiheuttaa kuluttajan vahingoksi huomattavan epätasapainon osapuolten sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien välille.”

4 Kyseisen direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sopimusehtojen kohtuuttoman luonteen arviointi ei saa koskea sopimuksen pääkohteen määrittelyä, hinnan tai korvauksen riittävyyttä eikä vastineena toimitettavia palveluja ja tavaroita, jos ehdot on laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi.”

5 Saman direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisen sopimuksen kohtuuttomat ehdot eivät sido kuluttajia niiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja että sopimus jää muilta osin osapuolia sitovaksi, jos sopimus voi olla olemassa ilman kohtuuttomia ehtoja.”

Direktiivi 2004/39

6 Direktiivin 2004/39 johdanto-osan 2 ja 31 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) – – on tarpeen säätää yhdenmukaistamisesta siinä laajuudessa, jossa se on tarpeen, jotta sijoittajille voitaisiin tarjota korkeatasoinen suoja – –

– –

(31) Tämän direktiivin yhtenä tavoitteena on sijoittajien suojaaminen. – –”

7 Mainitun direktiivin 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin ja säänneltyihin markkinoihin.

2. Myös luottolaitoksiin, joille on myönnetty toimilupa [luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta 20.3.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivin 2000/12/EY [(EYVL L 126, s. 1)] mukaisesti, sovelletaan seuraavia säännöksiä siltä osin kuin ne tarjoavat yhtä tai useampaa sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa:

— –

— II osaston II luvun säännöksiä 23 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa lukuun ottamatta,

— –”

8 Direktiivin 2004/39 4 artiklan 1 kohdan 2, 6 ja 17 alakohdassa annetaan seuraavat määritelmät:

”– –

2) ’sijoituspalvelulla ja -toiminnalla’ [tarkoitetaan] liitteessä I olevassa A osassa lueteltuja palveluja ja toimia, jotka liittyvät liitteessä I olevassa C osassa lueteltuihin välineisiin;

– –

6) ’kaupankäynnillä omaan lukuun’ [tarkoitetaan] omaa pääomaa vastaan tapahtuvaa kaupankäyntiä, jonka tuloksena on yhtä tai useampaa rahoitusvälinettä koskevien kauppojen päättäminen;

– –

17) ’rahoitusvälineellä’ [tarkoitetaan] liitteessä I olevassa C osassa eriteltyjä välineitä”.

9 Kyseisen direktiivin liitteessä I olevassa A osassa lueteltujen sijoituspalvelujen ja -toimintojen joukossa mainitaan kaupankäynti omaan lukuun. Mainitussa liitteessä olevan B osan 2 ja 4 kohdan mukaan ”oheispalvelujen” ryhmään kuuluvat ”luoton- tai lainananto sijoittajalle, jotta tämä voi toteuttaa liiketoimen yhdellä tai useammalla rahoitusvälineellä, silloin kun luottoa tai lainaa myöntävä yritys on mukana liiketoimessa”, ja ”valuuttapalvelut, jos nämä liittyvät sijoituspalvelujen tarjoamiseen”. Mainitussa liitteessä olevan C osan, jonka otsikko on ”Rahoitusvälineet”, 4 kohdassa luetellaan lisäksi ”optiot, futuurit, swapit, korkotermiinit ja muut johdannaissopimukset, joiden kohde-etuutena on arvopaperi, valuutta, korko tai tuotto taikka toinen johdannaissopimus”.

10 Saman direktiivin II osaston II luvun 2 jaksossa, jonka otsikko on ”Säännökset, joilla varmistetaan sijoittajansuoja”, olevan 19 artiklan otsikko on ”Menettelytapavelvoitteet tarjottaessa sijoituspalveluja asiakkaille”. Tämän artiklan 4, 5 ja 9 kohdassa säädetään seuraavaa:

”4. Tarjotessaan sijoitusneuvontaa tai salkunhoitoa sijoituspalveluyrityksen on hankittava tarvittavat tiedot asiakkaan tai potentiaalisen asiakkaan tietämyksestä ja kokemuksesta tietystä tuotteesta tai palvelusta sekä tämän taloudellisesta tilanteesta ja sijoitustavoitteista, jotta yritys voi suositella asiakkaalle tai potentiaaliselle asiakkaalle soveltuvia sijoituspalveluja ja rahoitusvälineitä.

5. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että sijoituspalveluyritys muita kuin 4 kohdassa tarkoitettuja sijoituspalveluja tarjotessaan pyytää asiakasta tai potentiaalista asiakasta antamaan tietoja tietämyksestään ja kokemuksestaan tietystä tarjotusta tai pyydetystä tuotteesta tai palvelusta voidakseen arvioida, soveltuuko suunniteltu sijoituspalvelu tai tuote asiakkaalle.

– –

9. Jos sijoituspalvelu tarjotaan osana rahoitustuotetta, johon jo sovelletaan muita luottolaitoksiin ja kulutusluottoihin liittyviä yhteisön lainsäädännön säännöksiä tai yhteisiä eurooppalaisia normeja asiakkaiden riskien arvioinnin ja/tai tietoja koskevien vaatimusten osalta, tässä artiklassa määrätyt velvollisuudet eivät koske tätä palvelua.”

11 Direktiivin 2004/39 51 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin nojalla annettujen säännösten noudattamisesta vastuussa oleville henkilöille voidaan jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti määrätä aiheellisia hallinnollisia toimenpiteitä tai hallinnollisia seuraamuksia, jos kyseisiä säännöksiä rikotaan, ja että mainitut toimenpiteet ovat tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Direktiivi 2008/48/EY

12 Kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (EUVL L 133, s. 66, ja oikaisut EUVL 2009 L 207, s. 14, EUVL 2010, L 199, s. 40 ja EUVL 2011, L 234, s. 46) 2 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan luottosopimuksiin.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta seuraavaan:

– –

h) luottosopimukset, jotka tehdään rahoitusvälineiden markkinoinnista – – annetun [direktiivin 2004/39] 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen sijoituspalveluyritysten tai [luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta 14.6.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivin 2006/48/EY [(EUVL L 177, s. 1)] 4 artiklassa määriteltyjen luottolaitosten kanssa ja joiden tarkoituksena on mahdollistaa, että sijoittaja voi suorittaa liiketoimen yhdellä tai useammalla direktiivin [2004/39] liitteessä I olevassa C osassa luetellulla rahoitusvälineellä, silloin kun luoton myöntävä sijoituspalveluyritys tai luottolaitos on osallisena tällaisessa liiketoimessa;

– –”

13 Direktiivin 2008/48 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

– –

c) ’luottosopimuksella’ sopimusta, jonka mukaan luotonantaja myöntää tai lupaa myöntää kuluttajalle luottoa maksun lykkäyksen, lainan tai muun vastaavan taloudellisen järjestelyn muodossa, lukuun ottamatta palvelun jatkuvaa suorittamista tai samantyyppisten tavaroiden jatkuvaa toimittamista koskevia sopimuksia, joiden mukaan kuluttaja maksaa palvelut tai tavarat niiden toimittamisen ajan maksuerissä;

– –”

14 Kyseisen direktiivin II luku, jonka otsikko on ”Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavat tiedot ja sovellettavat käytännöt”, sisältää muun muassa 4 artiklan, jonka otsikko on ”Mainonnassa ilmoitettavat vakiotiedot”, 5 artiklan, jonka otsikko on ”Ennen sopimuksen tekoa annettavat tiedot”, ja 8 artiklan, jonka otsikko on ”Velvollisuus arvioida kuluttajan luottokelpoisuus”. Saman direktiivin IV luku, jonka otsikko on ”Luottosopimuksia koskevat tiedot ja oikeudet”, sisältää muun muassa 10 artiklan, jonka otsikko on ”Luottosopimuksissa mainittavat tiedot”, ja 11 artiklan, jonka otsikko on ”Lainakorkoa koskevat tiedot”.

Unkarin oikeus

15 Direktiivi 2004/39 on pantu täytäntöön Unkarin oikeudessa sijoituspalveluyrityksistä ja tavarapörssin toimijoista sekä niiden harjoittamaan toimintaan sovellettavista säännöistä vuonna 2007 annetulla lailla nro CXXXVIII (a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény).

16 Kyseisen lain 4 §:ssä, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian tosiseikkoihin, annetaan seuraavat määritelmät:

”– –

6) sijoituslaina: rahoitusvälineen ostoon myönnetty laina, jos lainaa myöntävä laitos on mukana liiketoimessa;

– –

11) vaihtosopimus (swap): rahoitusvälineen vaihtoon liittyvä monitahoinen sopimus, joka muodostuu lähtökohtaisesti joko avistaliiketoimesta ja termiiniliiketoimesta taikka useista termiiniliiketoimista ja joka yleensä koskee osapuolten välillä vastaisuudessa tapahtuvaa kassavirtojen vaihtoa;

– –

50) rahoitusväline: rahamarkkinoilla myytävä, rahamääräistä saatavaa osoittava sarjoina liikkeelle laskettu väline, arvopapereita lukuun ottamatta;

– –

60) johdannaissopimus: sopimus, jonka arvo riippuu kohde-etuutena olevan rahoitusvälineen arvosta ja joka on itsenäisen liiketoimen kohteena;

_ _”

17 Direktiivin 2004/39 19 artikla on pantu täytäntöön kyseisen lain 40–45 §:llä.

18 Siviililain 231 §:ssä, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian seikkoihin, säädetään seuraavaa:

”1. Ellei toisin ole sovittu, rahavelat on maksettava velvoitteen täyttämispaikan virallisessa valuutassa.

2. Muussa valuutassa tai kullassa määritellyt velat muutetaan maksupaikassa ja maksupäivänä sovellettavan virallisen vaihtokurssin mukaisesti.”

19 Saman lain 523 § kuuluu seuraavasti:

”1. Rahalaitoksella tai muulla lainanantajalla on lainasopimukseen perustuva velvollisuus asettaa sovittu määrä lainanottajan hallintaan; lainanottajalla on velvollisuus maksaa kyseinen määrä takaisin sopimuksen mukaisesti.

2. Jos toisin ei ole sovittu, velallisella on velvollisuus maksaa korkoa (pankkilaina), jos lainanantajana on rahalaitos.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

20 Márton Lantos teki 11.6.2008 Banif Plus Bankin kanssa ajoneuvon hankintaan tarkoitetun valuuttamääräisen kulutusluottosopimuksen. Mártonné Lantos on hänen vaimonaan vastuussa kyseisestä sopimuksesta johtuvista velvoitteista. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin luonnehtii kyseisen sopimuksen siviililain 523 §:ssä tarkoitetuksi lainasopimukseksi.

21 Mainittuun sopimukseen sisältyy muun muassa muutamia lausekkeita, jotka liittyvät valuuttamääräisenä ilmaistuun ”fiktiiviseen” rahavirtaan ja kansallisena rahayksikkönä – tässä tapauksessa Unkarin forintteina (HUF) – ilmaistuun ”todelliseen” rahavirtaan.

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kuvaa seuraavasti sopimusjärjestelyä, jolla rahavirrat muunnetaan valuuttamääräiseksi:

”Luoton ottamishetkellä [Banif Plus Bank] laski määrän, joka sen piti antaa forintteina, valuuttamääräisenä edeltä käsin määriteltynä ajankohtana voimassa olleen vaihtokurssin mukaisesti ja siviililain 231 §:n mukaisesti [ja osti tämän jälkeen] asiakkaalle tämän lukuun kyseisen (rekisteröidyn) valuutan varojen käyttöönasettamishetkellä voimassa ollutta tosiasiallista valuutan ostokurssia soveltaen (senhetkisen vaihtokurssin mukainen liiketoimi) ja maksoi asiakkaalle vastaavan määrän forintteina. [Banif Plus Bank] myi [myöhemmin] ostajalle rekisteröidyn valuutan lainan takaisinmaksuajankohtana sovellettavan valuutan tosiasiallisen myyntikurssin mukaan forintteina (takaisinmaksuajankohdan kurssin mukainen liiketoimi), jotta asiakas voisi täyttää rekisteröidyn valuutan määräisen velan takaisinmaksuvelvollisuutensa kyseisessä ulkomaan valuutassa.”

23 Mainittu tuomioistuin toteaa myös, että Kúria (ylin tuomioistuin) on antamassaan ratkaisussa nro 6/2013 PJE, jolla pyrittiin varmistamaan siviilioikeuden sääntöjen yhdenmukainen tulkinta, katsonut, että valuuttamääräisiä lainasopimuksia on pidettävä siviililain 231 §:ssä tarkoitettuina ”valuuttalainoina”. Kúrian mukaan tällaisilla sopimuksilla perustetaan valuuttamääräinen velka. Näissä sopimuksissa – toisin kuin lainasopimuksissa, joiden perusteella valuutta todellakin asetetaan lainansaajan käyttöön – kyseistä valuuttaa käytetään kuitenkin pelkästään laskentayksikkönä, kun taas maksut maksetaan kansallisella rahayksiköllä. Näin ollen valuuttana ilmaistu rahavirta on fiktiivinen, kun taas kansallisena rahayksikkönä ilmaistu rahavirta on todellinen.

24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin selvittää lisäksi Banif Plus Bankin todenneen, ettei se ollut tarjonnut sijoituspalveluja eikä niiden oheispalveluja eikä myöskään tavarapörssiin liittyviä palveluja. Pääasiassa kyseessä oleva sopimus on kulutusluottosopimus, joka on tehty Banif Plus Bankin kanssa sen lainojen myöntämiseen liittyvässä liiketoiminnassa, jota säännellään yksityiskohtaisesti luottolaitoksista ja rahoitusyhtiöistä vuonna 2013 annetulla lailla nro CCXXXVII (a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény), joten sen pätevyyttä ei voida arvioida vuoden 2007 lain nro CXXXVIII eikä direktiivin 2004/39 säännösten nojalla.

25 Lantosin puolisot ovat väittäneet ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, että asiassa on esitettävä ennakkoratkaisupyyntö, jotta vuoden 2007 laista nro CXXXVIII saataisiin mainitun direktiivin mukainen tulkinta, koska Kúrian (ylin tuomioistuin) ratkaisu nro 6/2013 PJE perustui siviililakiin ja erityisesti sen 231 §:ään – johon mainitun direktiivin täytäntöönpano ei ollut vaikuttanut –, kun se katsoi, että valuuttamääräiset luottosopimukset kuuluivat pääomamarkkinoiden alaan.

26 Tässä tilanteessa Ráckevei járásbíróság (Ráckeven tuomioistuin) päätti lykätä asian ratkaisua ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko direktiivin 2004/39 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan (sijoituspalvelut ja -toiminta) ja 17 alakohdan (rahoitusväline) sekä liitteessä I olevan C osan 4 kohdan (valuuttatermiinit, muut johdannaissopimukset) perusteella rahoitusvälineenä pidettävä menettelyä, jossa asiakkaalle ulkomaan valuutassa määritellyn luottosopimuksen muodossa tarjotaan [vaihto]liiketointa, joka muodostuu varojen käytettäväksi asettamisajankohtana tehdystä avistaliiketoimesta ja luoton takaisinmaksuajankohdan mukaisesta termiiniliiketoimesta, joka pannaan täytäntöön muuntamalla [Unkarin] forinteiksi [HUF] rekisteröity määrä ulkomaan valuuttaa ja joka altistaa asiakkaan saaman lainan pääomamarkkinoiden vaihteluille ja niistä aiheutuville riskeille (valuuttakurssiriski)?

2) Onko direktiivin 2004/39 4 artiklan 1 kohdan 6 alakohdan (kaupankäynti omaan lukuun) ja liitteessä I olevan A osan 3 kohdan (kaupankäynti omaan lukuun) nojalla katsottava, että ensimmäisessä kysymyksessä kuvatulla rahoitusvälineellä omaan lukuun toteutettu liiketoiminta on sijoituspalvelua tai sijoitustoimintaa?

3) Onko rahalaitoksella velvollisuus suorittaa direktiivin 2004/39 19 artiklan 4 ja 5 kohdan mukainen soveltuvuutta koskeva arvio, kun otetaan huomioon, että valuuttatermiinisopimus on johdannaisiin rahoitusvälineisiin liittyvä sijoituspalvelu, jota tarjotaan toisen rahoitustuotteen (lainasopimuksen) osana, ja että itse johdannaisvälinettä on pidettävä monimutkaisena rahoitusvälineenä? Onko katsottava, ettei [direktiivin 2004/39] 19 artiklan 9 kohtaa voida soveltaa, kun otetaan huomioon, että asiakkaalle lainasta ja rahoitusvälineestä aiheutuvat riskit eroavat toisistaan perustavanlaatuisella tavalla, joten soveltuvuutta koskeva arviointi näyttää välttämättömältä johdannaisella välineellä toteutetun liiketoimen kohteen vuoksi?

4) Aiheutuuko [direktiivin 2004/39] 19 artiklan 4 ja 5 kohdan kiertämisestä se, että [Banif Plus Bankin] ja [lainansaajien] välillä tehty lainasopimus on katsottava pätemättömäksi?”

Käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskeva pyyntö

27 Sen jälkeen, kun tämän käsittelyn suullinen vaihe päätettiin 17.9.2015 julkisasiamiehen esitettyä ratkaisuehdotuksensa, Lantosin puolisot pyysivät unionin tuomioistuimen kirjaamoon 25.9.2015 toimitetussa, 20.9.2015 päivätyssä kirjeessä kyseisen vaiheen uudelleen aloittamista.

28 Tämän vaatimuksen tueksi he vetoavat siihen, että mainitussa ratkaisuehdotuksessa on virheitä ja epäjohdonmukaisuuksia ja että käsittelyn suullinen vaihe on aloitettava uudelleen, jotta unionin tuomioistuin voisi työjärjestyksensä 101 artiklan nojalla pyytää ennakkoratkaisupyynnön esittänyttä

tuomioistuinta toimittamaan tosiseikkoja ja kansallisen oikeuden sääntöjä koskevia selvennyksiä, jotka julkisasiamiehen mukaan puuttuvat ja joiden puuttuminen aiheuttaa sen, ettei ennakkoratkaisupyyntöä voida ottaa tutkittavaksi.

29 Tässä suhteessa on muistutettava, että työjärjestyksensä 83 artiklan mukaan unionin tuomioistuin voi julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen erityisesti, jos unionin tuomioistuin katsoo, ettei sillä ole riittävästi tietoa asiasta, tai jos asianosainen on suullisen vaiheen päättyneeksi julistamisen jälkeen vedonnut uuteen seikkaan, joka voi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun, taikka jos asia on ratkaistava sellaisella perusteella, josta asianosaisella tai Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitetulla osapuolella ei ole ollut tilaisuutta lausua.

30 Tässä tapauksessa unionin tuomioistuin katsoo julkisasiamiestä kuultuaan, että sillä on riittävästi tietoja asian ratkaisemiseksi ja että nyt käsiteltävää asiaa ei ole ratkaistava sellaisilla perusteilla, joista asianosaisilla ei olisi ollut tilaisuutta lausua.

31 Myöskään ei ole väitetty, että jompikumpi asianosaisista olisi tämän menettelyn suullisen vaiheen päättyneeksi julistamisen jälkeen vedonnut sellaiseen uuteen seikkaan, joka voisi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun.

32 Unionin tuomioistuimella oleva mahdollisuus pyytää työjärjestyksensä 101 artiklan nojalla selvennyksiä ennakkoratkaisupyynnön esittäneeltä tuomioistuimelta on vain pelkkä mahdollisuus, jonka käyttämistä unionin tuomioistuin voi harkita kutakin yksittäistapausta arvioidessaan.

33 Lisäksi on muistutettava, että SEUT 252 artiklan toisen kohdan mukaan julkisasiamiehen tehtävänä on täysin puolueettomana ja riippumattomana esittää julkisessa istunnossa perustellut ratkaisuehdotukset asioissa, jotka Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön mukaan vaativat hänen myötävaikutustaan. Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus tai perustelut, joiden päätteeksi hän päätyy ehdotuksessaan tiettyyn ratkaisuun, eivät kuitenkaan sido unionin tuomioistuinta (ks. mm. tuomio komissio v. Parker Hannifin Manufacturing ja Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 29 kohta).

34 Näin ollen pyyntö asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamisesta on hylättävä.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

35 Koska jäsenvaltioiden hallitukset ovat esittäneet kirjallisia huomautuksia, joiden mukaan ennakkoratkaisupyyntöä ei olisi otettava tutkittavaksi, tai ovat esittäneet epäilyjä sen suhteen, voidaanko tiettyjä ennakkoratkaisukysymyksiä ottaa tutkittaviksi, on syytä muistuttaa, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että jos kansallisen tuomioistuimen esittämät kysymykset koskevat unionin oikeuden säännöksen tulkintaa, unionin tuomioistuimen on lähtökohtaisesti vastattava kysymyksiin, ellei ole ilmeistä, että ennakkoratkaisupyynnöllä pyritään todellisuudessa keinotekoisen riidan avulla saamaan unionin tuomioistuimelta ratkaisu taikka neuvoa-antava lausunto yleisluonteisista tai hypoteettisista kysymyksistä tai että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevan asian tosiseikkoihin tai kohteeseen taikka että unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja tai oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. mm. tuomio Les Vergers du Vieux Tauves, C-48/07, EU:C:2008:758, 17 kohta).

36 Tässä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämät kysymykset koskevat unionin oikeuden säännösten eli direktiivin 2004/39 4 artiklan 1 kohdan sekä 19 artiklan 4, 5 ja 9 kohdan tulkintaa.

37 Vaikka ennakkoratkaisupyyntö onkin hieman suppea ja tietyin tavoin moniselitteinen, mikä johtuu muun muassa siitä, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin näyttää omaksuneen Lantosin puolisoiden perustelut esitettyjen kysymysten lähtökohdaksi, unionin tuomioistuimella on tästä huolimatta tiedossaan ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen näihin kysymyksiin.

38 Sekä ennakkoratkaisupyynnöstä että unionin tuomioistuimelle esitetyistä kirjallisista huomautuksista nimittäin ilmenee, että pääasiassa kyseessä olevalle lainasopimukselle on ominaista se, että sen mukaan lainattava pääoma ja erääntyvät kuukausierät ovat valuuttamääräisiä, kun taas pääoma on maksettu ja takaisinmaksun on tapahduttava kansallisena rahayksikkönä.

39 Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, kyseisestä sopimuksesta ei aiheudu Banif Plus Bankin ja Lantosin puolisoiden välisiä todellisia valuutan siirtoja tai vaihtoja, koska kansallinen rahayksikkö on sekä luotonantajalle että -saajille ainoa maksuyksikkö, vaikka valuuttaa käytetään laskentayksikkönä.

40 Unionin tuomioistuimelle jätetystä asiakirja-aineistosta ilmenee, että kyseisessä sopimuksessa on lausekkeita, jotka koskevat lainatun pääoman ja kuukausierien muuntamista kansalliseksi rahayksiköksi. Näissä lausekkeissa määrätään, että tämän pääoman määrä vahvistetaan valuuttaan varojen käytettäväksi asettamisajankohtana sovellettavan ostokurssin perusteella, kun taas kunkin kuukausierän määrä vahvistetaan sen mukaan, mikä kyseisen valuutan myyntikurssi on kunkin kuukausierän laskenta-ajankohtana.

41 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy tässä yhteydessä unionin tuomioistuimelta pääasiallisesti, kuuluuko tällainen sopimus, joka sisältää sellaisia valuuttakurssiin liittyviä lausekkeita, jotka aiheuttavat valuuttakurssiriskin siirtymisen luotonsaajille, direktiivin 2004/39 soveltamisalaan, kuten Lantosin puolisot väittävät, koska Banif Plus Bank tarjoaa näiden lausekkeiden perusteella sijoituspalvelun, joten sillä olisi kyseisen direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna luottolaitoksena ollut muun muassa velvollisuus direktiivin 19 artiklan asian kannalta merkityksellisen säännöksen perusteella arvioida suoritettavan palvelun soveltuvuutta tai asianmukaisuutta. Lantosin puolisot väittävät lisäksi, että kyseinen sopimus olisi todettava pätemättömäksi, koska tällaista arviointia ei ole tehty.

42 Ennakkoratkaisupyyntö voidaan näin ollen ottaa tutkittavaksi.

Asiakysymys

Alustavia huomautuksia

43 Aluksi on huomautettava, että Kúria (ylin tuomioistuin) on tuomioon Kásler ja Káslerné Rábai (C-26/13, EU:C:2014:282) johtaneessa asiassa jo esittänyt unionin tuomioistuimelle kysymyksiä direktiivin 93/13 soveltamisedellytyksistä silloin, kun kyse on erityisesti valuuttamääräisistä kulutusluotoista. Kúria (ylin tuomioistuin) on ratkaisussaan nro 2/2014 PJE, jonka se antoi siviilioikeudellisten säännösten yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi, tässä suhteessa katsonut, että valuuttakurssiin liittyvien lausekkeiden, joilla aiheutetaan epäsymmetria lainan käytettäväksi asettamisajankohtana sovellettavan valuutan ostokurssin ja kuukausieriä laskettaessa sovellettavan myyntikurssin välillä, kohtuuttomuutta voitiin valvoa ja että niitä oli tosiasiallisesti pidettävä kohtuuttomina muun muassa sen vuoksi, että pankki peri kuluttajalta valuuttakurssien välisen erotuksen suuruisen palkkion tarjoamatta kuluttajalle vastikkeeksi palvelua.

44 Tässä samassa ratkaisussa Kúria (ylin tuomioistuin) sitä vastoin totesi, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen, valuuttamääräisen lainasopimuksen lausekkeet, joista aiheutuu, että kuluttaja kantaa valuuttariskin kokonaisuudessaan vastikkeena korkokannasta, joka on edullisempi kuin kansallisen rahayksikön määräisten lainasopimusten korkokanta, koskevat direktiivin 93/13 4 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanemiseksi annetussa kansallisessa lainsäädännössä tarkoitettua sopimuksen pääkohdetta, joten kyseisten lausekkeiden kohtuuttomuutta ei voida valvoa.

45 Kúria (ylin tuomioistuin) on lisäksi siviilioikeuden säännösten yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi tekemässään ratkaisussa nro 6/2013 PJE katsonut, ettei tällaisen valuuttamääräisen lainasopimuksen tekeminen anna aihetta vuoden 2007 lain nro CXXXVIII 40–42 §:ssä, joilla direktiivin 2004/39 19 artikla on pantu täytäntöön, säädettyjen tiedonantovelvollisuuksien soveltamiseen, sillä luotonantaja ei tällaisella sopimuksella tarjoa yhtäkään kyseisen lain 5 §:ssä luetelluista sijoituspalveluista vaan maksaa pääoman, joka on – tai jota ei ole – tarkoitettu määrättyyn rahoitukseen. Vuoden 2007 lain nro CXXXVIII 40 §:ää ja 42 §:ää sovelletaan tästä huolimatta tilanteessa, jossa tällainen laina muodostaa myös sijoitusliiketoimen, jos rahoitusvälineeseen liittyvät sijoituspalvelut tarjotaan lainanantajan varoilla.

46 Nyt käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö koskee vain direktiivin 2004/39 tulkintaa.

47 On kuitenkin syytä todeta, että unionin oikeuden muiden säädösten kuluttajansuojaa koskevilla säännöksillä saattaa olla merkitystä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa asiassa.

48 Tällaisia ovat muun muassa direktiivin 93/13 säännökset, joilla on otettu käyttöön kohtuuttomien sopimusehtojen sisällöllinen valvontajärjestelmä kyseisellä direktiivillä toteutetun kuluttajien suojajärjestelmän puitteissa (ks. vastaavasti tuomio Kásler ja Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, 42 kohta).

49 Lisäksi on syytä huomata kulutusluottoihin liittyvä unionin lainsäädäntö, tässä tapauksessa kulutusluottoja koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 22.12.1986 annettu neuvoston direktiivi 87/102/ETY (EYVL L 42, s. 48) ja direktiivi 2008/48, joiden sisältämällä säännöskokonaisuudella pyritään suojelemaan kuluttajaa asettamalla luotonantajalle tiettyjä – muun muassa kuluttajan tiedottamiseen – liittyviä velvollisuuksia.

Ensimmäinen ja toinen kysymys

50 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin kysyy ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään, jotka on syytä tutkia yhdessä, pääasiallisesti, onko direktiivin 2004/39 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohtaa tulkittava siten, että luottolaitoksen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen valuuttamääräisen lainasopimuksen lausekkeiden perusteella toteuttamat tietyt valuuttaliiketoimet, joilla lainan määrä vahvistetaan varojen käytettäväksi asettamisajankohtana sovellettavan valuutan ostokurssin perusteella ja joilla kuukausierien määrät vahvistetaan kutakin kuukausierää laskettaessa sovellettavan kyseisen valuutan myyntikurssin perusteella, mainitussa säännöksessä tarkoitettuja sijoituspalveluja tai -toimintaa.

51 Vaikka ainoastaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä onkin lausua näiden liiketoimien luokittelusta pääasialle ominaiset olosuhteet huomioon ottaen, unionin tuomioistuimella on silti toimivalta johtaa kyseisen direktiivin säännöksistä, tässä tapauksessa sen 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdasta, ne perusteet, joita kansallinen tuomioistuin voi tai joita sen täytyy tätä varten soveltaa (ks. vastaavasti tuomio Genil 48 ja Comercial Hostelera de Grandes Vinos, C-604/11, EU:C:2013:344, 43 kohta).

52 Mikään ei kuitenkaan estä kansallista tuomioistuinta pyytämästä unionin tuomioistuinta lausumaan tällaisesta luokittelusta, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään tehnytkin, kuitenkin sillä varauksella, että kansallinen tuomioistuin toteaa ja arvioi kyseisen luokittelun kannalta tarpeelliset tosiseikat kaikkien käytettävänään olevasta asiakirja-aineistosta ilmenevien seikkojen perusteella.

53 Tässä tapauksessa herää kysymys siitä, voidaanko luottolaitoksen toteuttamat liiketoimet, joilla valuuttana ilmaistut määrät muunnetaan kansalliseksi rahayksiköksi, kun lainan ja kuukausierien määriä lasketaan lainasopimuksen valuuttakurssia koskevien lausekkeiden mukaisesti, luokitella direktiivin 2004/39 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa tarkoitetuiksi sijoituspalveluiksi tai -toiminnaksi.

54 Kyseisen säännöksen mukaisesti sijoituspalvelulla ja -toiminnalla tarkoitetaan liitteessä I olevassa A osassa lueteltuja palveluja ja toimia, jotka liittyvät samassa liitteessä olevassa C osassa lueteltuihin välineisiin.

55 On todettava, että pääasiassa kyseessä olevat liiketoimet, jotka ovat valuuttamääräisen kulutusluoton myöntämiseen ja takaisinmaksuun puhtaasti liitännäisiä valuuttaliiketoimia, eivät kuulu kyseisen A osan soveltamisalaan.

56 Nämä liiketoimet rajoittuvat – mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava – nimittäin mainitun valuutan (laskentayksikkö) määräisten lainamäärien ja kuukausierien muuntamiseen kyseisen valuutan osto- tai myyntikurssin perusteella kansalliseksi rahayksiköksi (maksuyksikkö).

57 Tällaisten liiketoimien ainoana tehtävänä on palvella lainasopimuksen maksuun liittyvien olennaisten velvollisuuksien – toisin sanoen luotonantajan velvollisuuden asettaa pääoma käytettäväksi ja luotonsaajan velvollisuuden maksaa kyseinen pääoma takaisin korkoineen – täytäntöönpanoa. Kyseisillä liiketoimilla ei pyritä investoinnin toteuttamiseen, koska kuluttajan tarkoituksena on yksinomaan varojen saanti kulutushyödykkeen ostoa tai palvelun suoritusta varten eikä esimerkiksi valuuttakurssiriskin hallinta tai keinottelu jonkin valuutan vaihtokurssilla.

58 Toisin kuin Lantosin puolisot väittävät, ei voida myöskään katsoa, että kyseiset liiketoimet kuuluisivat erityisesti direktiivin 2004/39 liitteessä I olevassa A osassa tarkoitetun käsitteen ”kaupankäynti omaan lukuun” alaan.

59 Mainitun direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 6 alakohdan mukaisesti kyseisellä käsitteellä tarkoitetaan omaa pääomaa vastaan tapahtuvaa kaupankäyntiä, jonka tuloksena on yhtä tai useampaa rahoitusvälinettä koskevien kauppojen päättäminen.

60 Tässä tapauksessa ei siis näytä siltä, että valuuttaliiketoimissa, jotka luottolaitos toteuttaa pannessaan täytäntöön pääasiassa kyseessä olevan kaltaista lainasopimusta, olisi kyse kaupankäynnistä, jonka tuloksena on yhtä tai useampaa rahoitusvälinettä koskevien kauppojen päättäminen, mikä kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin tarkistettava.

61 Kyseisillä valuuttaliiketoimilla näytetään tavoiteltavan ainoastaan sitä, että lainan myöntäminen ja takaisinmaksu kävisi mahdolliseksi.

62 Myöskään ei voida väittää, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen lainasopimukseen liittyvät liiketoimet kuuluisivat direktiivin 2004/39 liitteessä I olevassa B osassa rajattuun ”oheispalvelujen” ryhmään.

63 Tässä suhteessa on todettava, että vaikka kyseisessä liitteessä I olevan B osan 2 kohdan mukaan luoton tai lainan myöntäminen voi olla oheispalvelu, näin on vain silloin, kun kyseinen luotto tai laina annetaan sijoittajalle, jotta tämä voisi yhdellä tai useammalla rahoitusvälineellä toteuttaa liiketoimen, jossa kyseistä luottoa tai lainaa myöntävä yritys on mukana. On kuitenkin selvää, ettei pääasiassa kyseessä olevalla lainalla pyritä mahdollistamaan tällaisen tulevan liiketoimen toteuttamista.

64 Sellaiset luottolaitoksen tekemät luottosopimukset, jotka kuuluvat mainitun 2 kohdan soveltamisalaan sen vuoksi, että niillä on tällainen tarkoitus, eivät sitä vastoin direktiivin 2008/48 2 artiklan 2 kohdan h alakohdan perusteella kuulu kyseisen direktiivin soveltamisalaan.

65 Direktiivin 2004/39 liitteessä I olevan B osan 4 kohdassa taas mainitaan ”valuuttapalvelut, jos nämä liittyvät sijoituspalvelujen tarjoamiseen”.

66 Tämä maininta osoittaa, etteivät valuuttapalvelut sinänsä ole kyseisen direktiivin liitteessä I olevan A osan soveltamisalaan kuuluvia sijoituspalveluja.

67 Pääasiassa kyseessä olevat valuuttaliiketoimet eivät liity direktiivin 2004/39 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettuihin sijoituspalveluihin vaan liiketoimeen, joka ei sellaisenaan muodosta kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan 17 alakohdassa tarkoitettua rahoitusvälinettä.

68 Unionin tuomioistuimen käytettävissä oleva asiakirja-aineisto huomioon ottaen ja toisin kuin Lantosin puolisot väittävät, ei näytä siltä, että valuuttaliiketoimet, joita luottolaitos toteuttaa pannessaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaista lainasopimusta täytäntöön, liittyisivät johonkin kyseisen direktiivin liitteessä I olevassa C osassa tarkoitetuista rahoitusvälineistä, varsinkaan futuureihin, mikä kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin vielä tarkistettava.

69 Futuurisopimuksella tarkoitetaan sille finanssioikeudessa tavallisesti annetun määritelmän mukaan yhtä johdannaissopimusten lajia, jolla kahdesta osapuolesta toinen sitoutuu ostamaan ja toinen myymään myöhempänä ajankohtana kohde-etuuden sopimusta tehtäessä vahvistettavaan hintaan.

70 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen kulutusluottosopimuksen kohteena ei ole rahoitusomaisuuden myynti sopimusta tehtäessä vahvistettuun hintaan.

71 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa sopimuksessa itse lainasopimusta ei näet ensinnäkään voida erottaa valuuttatermiiniliiketoimesta, koska sen ainoana kohteena on kyseisen sopimuksen tuottamien olennaisten velvollisuuksien eli pääoman ja kuukausierien maksun täytäntöönpano, joten on selvää, ettei tällainen liiketoimi sellaisenaan ole rahoitusväline.

72 Tällaisen lainasopimuksen valuutan muuntamiseen liittyvät lausekkeet eivät siis ole kyseisen sopimuksen kohteena olevasta liiketoimesta erillisiä rahoitusvälineitä vaan pelkästään sen täytäntöönpanoa koskevia välttämättömiä määräyksiä.

73 Näin pääasiassa kyseessä olevan kaltainen asia eroaa perustavanlaatuisesti tuomioon Genil 48 ja Comercial Hostelera de Grandes Vinos (C-604/11, EU:C:2013:344) johtaneesta asiasta, joka koski futuurirahoitusvälinettä eli niin sanottua swap-sopimusta, jolla pyrittiin suojelemaan pankkien asiakkaita vaihtuvien korkojen vaihteluilta, joille nämä olivat altistuneet merkittyään tiettyjä rahoitustuotteita näissä pankeissa.

74 Toisaalta pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa lainasopimuksessa kuukausieriä laskettaessa huomioon otettavaa valuuttojen arvoa ei vahvisteta etukäteen, sillä se määritetään sen mukaan, mikä kyseisten valuuttojen myyntikurssi on kunkin kuukausierän erääntymisajankohtana.

75 Tästä seuraa, että valuuttaliiketoimia, jotka luottolaitos toteuttaa, kun se panee täytäntöön pääasiassa kyseessä olevan kaltaista valuuttamääräistä lainasopimusta, ei voida pitää sijoituspalveluina, joten kyseisellä laitoksella ei ole muun muassa direktiivin 2004/39 19 artiklassa säädettyjä, tarjottavien palvelujen asianmukaisuuden tai soveltuvuuden arviointia koskevia velvoitteita, mikä kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin vielä tarkistettava.

76 Kaiken edellä lausutun nojalla ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on vastattava niin, että direktiivin 2004/39 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että luottolaitoksen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen valuuttamääräisen lainasopimuksen lausekkeiden perusteella toteuttamat tietyt valuuttaliiketoimet, joilla lainan määrä vahvistetaan varojen käytettäväksi asettamisajankohtana sovellettavan valuutan ostokurssin perusteella ja joilla kuukausierien määrät vahvistetaan kutakin kuukausierää laskettaessa sovellettavan kyseisen valuutan myyntikurssin perusteella, eivät ole mainitussa säännöksessä tarkoitettuja sijoituspalveluja tai -toimintaa, mikä kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin vielä tarkistettava.

Kolmas ja neljäs kysymys

77 Ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen annettu vastaus huomioon ottaen kolmanteen ja neljänteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

78 Viimeksi mainituissa kysymyksissä nimittäin oletetaan, että pääasiassa kyseessä olevia valuuttaliiketoimia voidaan pitää direktiivin 2004/39 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa tarkoitettuina sijoituspalveluina tai -toimintana.

79 Neljännen kysymyksen osalta voidaan kuitenkin varmuuden vuoksi muistuttaa unionin tuomioistuimen jo päättäneen, että kunkin jäsenvaltion asiana on säätää sisäisessä oikeusjärjestyksessään niistä sopimusoikeudellisista seurauksista, joita aiheutuu siitä, että sijoituspalvelua tarjoava sijoitusyritys ei noudata direktiivin 2004/39 19 artiklan 4 ja 5 kohdassa säädettyjä arviointia koskevia vaatimuksia, mutta jäsenvaltion on tällöin kuitenkin otettava huomioon vastaavuus- ja tehokkuusperiaate (tuomio Genil 48 ja Comercial Hostelera de Grandes Vinos, C-604/11, EU:C:2013:344, 58 kohta).

Oikeudenkäyntikulut

80 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta 21.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY 4 artiklan 1 kohdan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että luottolaitoksen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen valuuttamääräisen lainasopimuksen lausekkeiden perusteella toteuttamat tietyt valuuttaliiketoimet, joilla lainan määrä vahvistetaan varojen käytettäväksi asettamisajankohtana sovellettavan valuutan ostokurssin perusteella ja joilla kuukausierien määrät vahvistetaan kutakin kuukausierää laskettaessa sovellettavan kyseisen valuutan myyntikurssin perusteella, eivät ole mainitussa säännöksessä tarkoitettuja sijoituspalveluja tai -toimintaa, mikä kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin vielä tarkistettava.

Allekirjoitukset